

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

11-12

2023

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Elektron nashr. 1364 sahifa, 5-dekabr, 2023-yil.

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., TDU rektori
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori
Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dotsent
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMBIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori
Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori
Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent Arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Nomozova Qumri isoyevna GF universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), dotsent
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Imomqulov To'liq Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Vзаимодействие реального и финансового сектора экономики в современных условиях.....	12
Шарипов Конгратабай Аvezимбетович, Зайнутдинова Умида Джалаловна	
Развитие исламских банковских продуктов в коммерческих банках.....	19
Иноятлова Камола Фуркатовна	
Kreditlashda risklarni boshqarish usullaridan foydalanish.....	23
Abdullayeva Sharbat, Abdullayeva Nozima	
Korxonalarining tashqi iqtisodiy faoliyatdagi raqobatdoshligini ta'minlashda marketingdan foydalanish.....	29
Axmedov Ikrom Akramovich	
Hududlarda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning zamonaviy tahlili	36
Butaboyev Maxamadjon, Gaibnazarova Zumrat Talatovna	
Yashil iqtisodiyotga o'tishda xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari	41
Yavmutov Dilshod Shoyimardonkulovich	
Zamonaviy ekoshaharlar barpo etish va uni tatbiq etish zaruriyati.....	47
Zikrullayev Valixon G'aybullayevich	
Indian Festivals and Nature Conservation: Connecting People for Sustainability	52
Nigora Saidmuradova Aslamovna, Anil Kumar	
Financing clean energy projects in different ways.....	59
Botirov Azamat Axmedovich, Fayziyev Samandar Sobir ogli	
Теоретические основы развития социальной инфраструктуры	67
Алимова Муниса Юльчиевна	
O'zbekistonda tadbirkorlik subyektlarining raqamli marketingdan foydalanish holati va rivojlanish tendensiyalari.....	71
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
Aholiga bank xizmatlarini ko'rsatish tizimini takomillashtirish	81
Uskanov Eldor	
Investitsiya loyihalarini islom moliya instrumentlari orqali moliyalashtirish yo'llari	86
Haydarov O'ral Axmadovich	
"Yashil" iqtisodiyotga o'tishda esg omillar asosida investitsiya kiritishning o'rni va ahamiyati	93
Nosirov Egamqul Ismailovich	
"Enesses" MChJ da marketing muhitini tahlil qilish va takomillashtirish	100
Musyeva Shoira Azimovna	
Использование информационных и коммуникационных технологий в совместных образовательных программах: проблемы и решения.....	107
Ташева Севара Равшановна	
Iqtisodiy globallashtirishning nazariy asoslari.....	111
Abduraxmonov Farxod Abdufarmonovich	
Sanoat korxonalari samaradorligini oshirishning nazariy-amaliy asoslari.....	117
Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	
Fiskal siyosat va soliq to'lovchilar faoliyatini tartibga solishning nazariy masalalari	122
Isroilov Bohodir Ibragimovich, To'rayev Alijon Akmal o'g'li	
Bank daromadlarini oshirishda masofaviy bank xizmatlarini tutgan o'rni.....	128
Xudoyorov O. O.	
Elektron savdo korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil etish	132
Po'latov Xudoyberdi O'ktamovich	
Ekonometrik modellashirish asosida mavsumiylikning turistik mahsulotlar ishlab chiqarishga ta'sirini kamaytirish usullari.....	135
Xamzayeva Dildfuza Samarovna	
Yuridik shaxslar soliq yukining shakllanish omillari va uni optimallashtirish muammolari	141
Abduturopov Jasurbek Nozimjonovich	
Tadbirkorlik risklari tavsifi va tasniflashning nazariy masalalari	148
Bektemirov Abduxamid Abdumalikovich	
Urban farming	151
Ahmedova Ziyodahon Saydulloxon qizi, Askarov Hasanboy Holdorovich	
A Foreign Experience of Forming Small Business and Private Entrepreneurship Infrastructures (An Example of Usa).....	153
Kosimov Sardor Dilmurodovich, Akbarov Abdulkhamid Akmal ugli	
Principal Protected Notes on the credit rating of National Bank of Uzbekistan	159
Abdug'aniyev Abdulaziz Alisher o'g'li	
Features and Challenges of Digital Transformations in the Service Sector	164
Kurbanova Maftuna Lazizovna	

Kichik biznes va tadbirkorlikning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar.....	170
Kurbonov Jasurbek Pozilovich	
Jamoat transport tizimini raqamli texnologiyalarni joriy etish va ulardan foydalanishning dolzarbligi.....	173
Kushakova Ma'mura Narimanovna	
Transport xizmatlari bozorida marketing faoliyatini mexanizmlarini rivojlanishining asosiy tamoyillari	176
Nosirov Javlonbek Jamoliddin o'g'li, Raxmatov Ziyodullo Nosirovich	
Financing clean energy projects in different ways	179
Botirov Azamat Axmedovich, Fayziyev Samandar Sobri ogli	
O'zbekistonning mehnat migratsiyasidagi hamkorligi haqida ba'zi mulohazalar (Qozog'iston va Rossiya misolida)	187
Azamatova Gulmira Bayirbekovna	
Assessment of management effectiveness in ensuring economic and financial stability	191
Akramova Aziza Abduvohidovna	
Международное сотрудничество Республики Узбекистан в сфере образования	196
Жамалова Гулнора Гуломовна, Айматова Фарида Хуразовна	
O'zbekistoning ekologik muammolariNI bartaraf etish va yashil iqtisodiyotga o'tish yo'nalishlari.....	202
Aliyev Azim Tolip o'g'li	
Экономическая безопасность и факторы влияющие на неё.....	205
Абдишукуров Шерзод Шавкат угли	
Qashqadaryo viloyatida tabiiy resurslardan foydalanish istiqbollari.....	211
Xo'janova Gulshoda Otamurodovna	
Raqamli marketing strategiyalarining raqamli iqtisodiyotda iste'molchilar xulq-atvoriga ta'sirini tahlil qilish.....	214
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini takomillashtirish.....	221
Xudayberganova Zarofat Zaxidovna	
O'zbekistonda kichik va o'rta biznesni rivojlantirishda ichki va tashqi muhit.....	227
Saypullayev Ilhomjon Abduraxmonovich	
Buxgalteriya axborotining sifat tavsiflari	233
Raxmatova Shaxnoza Shukurovna	
Роль и значение логистики в развитии коммерческой деятельности торговых предприятий	240
Маматкулова Шоира Джалоловна	
Uzum yetishtirishning tashkiliy-huquqiy munosabatlari va sohani rivojlantirish imkoniyatlari.....	245
Boltayev N. N.	
Tashqi savdo jarayonlarini tashkil qilishning nazariy uslubiy asoslari.....	249
Qurbonov A. U.	
Korxonalarda pul mablag'lari auditini takomillashtirish yo'llari.....	254
Karamatova Noiba Xusniddinovna	
Kichik biznes subyektlarining raqobatbardoshligini o'ziga xos xususiyatlari.....	259
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	
Агротуризм как источник дополнительного дохода для фермеров в самаркандской области.....	263
Анваров Нодир Аллаёрович, Назарова Раъно Рустамовна	
Tijorat banklari faoliyatida islomiy bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollari.....	272
Absamatov Askar Ergashovich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatida mikromoliyaviy xizmatlar ko'rsatishning zamonaviy holati.....	277
Yusupov Abbosxon Aliyevich	
The Experience of The Japanese State in Increasing Investment Activity in Uzbekistan.....	285
Satoshi Sugahara, Ochilov Bobur	
Paxta-to'qimachilik klasterlarida sotish baholarining tahlili.....	292
Nazarova Maryam Sharipovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna	
Tadbirkorlik subyektlari eksportida raqamli platformalardan foydalanish strategiyalari	297
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
Tijorat banklarida xalqaro iqtisodiy sanksiyalar va eksportga taqiqlar bilan bog'liq risklarni baholash va kamaytirish matritsasining metodologiyasi	304
Keldiyorov Shohruh Ilyos o'g'li	
Sotish jarayonlari hisobini buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida takomillashtirish.....	308
Eshmuradov Ulug'bek Tashmurotovich	
Tijorat banklari faoliyatida transformatsiyalanish jarayonlarining asosiy yo'nalishlari.....	313
Bekmurodov Abbos Amiriddinovich	
Agroklasterlarda moliyaviy natijalar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish masalalari.....	318
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Toshpulatov Jalil Baxodirovich	
Tijorat banklarida investitsiya siyosatini amalga oshirishning muhim jihatlari.....	324
Abiyev Davron Ilxomovich	

Проблемы и решения при оптимизации финансового моделирования деятельности предприятия	331
Юлдошева Гулноза Абдинабиевна	
Hududiy iqtisodiy xavfsizlik va uning asosiy xususiyatlari.....	336
Raximov E. N.	
Boshqarish sifatining iqtisodiy mohiyati va uni rivojlantirish masalalari	343
Shoyev Davronbek Axmadjonovich, Ahmadjonova Gulsanam	
Важность данных о движении затрат для повышения эффективности управления предприятием.....	346
Расулова Ш. X.	
Korxonalar daromadlariga ta'sir qiluvchi risklarning tahlili	351
Sa'dullayev Oybek Turdiali o'g'li	
Xalqaro standartlar asosida daromadlar hisobini tashkil etish.....	364
Abdusaidov Sanjar Jaloliddin o'g'li	
Выработка страховой системы защиты владельцев депозита.....	368
Узакова Камола Бехзодовна	
Обзор законодательных и регуляторных положений по введению и регулированию	
Исламской банковской деятельности в юрисдикции Республики Казахстан	372
Ёркулов Умиджон	
Перспективы развития производства и экспорта плодоовощной продукции в Узбекистане	378
Узганбаева Дилноза Тохтасиновна	
Перспективы развития государственного управления высшим образованием	
в условиях функционирования рынка	382
Умаров Диёр Равшанович	
O'zbekiston moliya tizimida mahalliy moliyaning o'ziga xos xususiyatlari	388
Turotova Nigora Xolmurod qizi	
Qishloq joylarda xizmat ko'rsatish sohasi orqali aholini ish bilan bandligini ta'minlash istiqbollari.....	393
Taylakova Dilafro'z Baymamatovna	
Увеличение привлекательности инвестиций в туристической	
отрасли через стратегическое финансирование	399
Хусниддинов Нуриддин	
Agrobiznesni innovatsion rivojlantirish loyihalarini moliyalashtirishning metodologik asoslari.....	402
To'ychiyev Abduraxmon G'ofurovich	
Virtual bank – kelib chiqishi va moliyaviy xizmatlar kelajagi.....	406
Nabiyeva Feruza Odilovna	
Проблемы и перспективы развития депозитных операций	
коммерческих банков Республики Узбекистан	411
Холмирзаев Эльбек Бахтиерович	
Smart-shartnomalar – raqamli marketingning zamonaviy texnologiyalaridan biri sifatida	415
Yahyojonov N. B.	
Banklarda depozit operatsiyalarini hisobini yuritish tartibi.....	420
Mirzayeva Xilola Jaloliddin qizi	
Kichik biznes korxonalariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning iqtisodiy samaradorligi	424
Mamanazarova N. J., Jamilova N. X.	
Проблемы привлечения финансирования за счет корпоративных облигаций	429
Рахмедова Мадинахон Нусрат кизи	
Формирование финансовой стратегии местных бюджетов	433
Примова Н. И.	
Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning dolzarb muammolari va ularning yechimlari	440
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
O'zbekistonda hududlar kesimida raqamli iqtisodiyotning rivojlanish holati.....	445
Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
Experience of Islamic financial organizations in CIS countries	
and opportunities to use it effectively in Uzbekistan	450
Sattarova Dilduza Dilshodbekovna	
Qashqadaryo viloyati hududlarining vertikal o'sish holati va xususiyatlari	456
Erkayeva Gulbaxor Panjiyevna, Raximova Madina Shuxrat qizi	
Innovatsion o'sishga inson kapitali ta'sirining zamonaviy yondashuvlari.....	462
Ostanov Egamberdi, Ostanova Mashxura Egamberdiyevna	
Kapital bozorida institutsional investorlar sifatida sug'urta kompaniyalari ishtiroki	466
Omonov Sardor O'lmasovich	
Tadbirkorlik subyektlarining raqamli transformatsiyasining asosiy va muhim jihatlari.....	472
Nutfulloyev Tolib G'olib o'g'li	
Korxonalarda korporativ madaniyatni rivojlantirish asoslari.....	478
Sadikova Muslima Alisher qizi	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari (MHXS)ga muvofiq moliyaviy hisobotlarni tuzish usullari.....	483
Sabirova Zaynab Qadambayevna	

Фондовые рынки и финансовая грамотность: путь к финансовому осознанию	488
Режаббаев Сарвар Умархонович	
Turistik korxonalarda yashil innovatsion mahsulotlar orqali samaradorlikni oshirish	491
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Milliy kapital bozorida korporativ qimmatli qog'ozlar amaliyoti tahlili	497
Otaxonova Shohyora	
Aholining turmush farovonligini yashlashning ijtimoiy-iqtisodiy masalalari	502
Qobilova Shaxnoza	
Surxondaryo viloyatida sug'oriladigan yerlardan foydalanish holatining statistik tahlili	505
Sharifi Abdul Fatah	
Economic and Social Significance of Personnel Management in Manufacturing Enterprises: A Dual Dimension Analysis	512
Sarimsakov Baxtiyor Rahmonjanovich	
Samarqand viloyatida iste'mol tovarlar bozorining rivojlantirish istiqbollari	518
Usmanov Zayniddin Berdirasulovich	
Qurilish tashkilotlarida xodimlarning innovatsion faolligini oshirish yo'llari	523
Usmanov Iloxom Achilovich	
Investitsiya jozibadorligini baholashning o'ziga xos jihatlari va metodlari	527
Uroqboyeva Farzuna Axmadjonovna	
Mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida sanoat 4.0 ning roli: tahlil va natijalar	532
Xujaxonova Sitara Baxtiyor qizi	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida qishloq joylarda davlat xususiy sherikchilik asosida raqamli xizmatlarni takomillashtirish	537
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
Kichik firmalar raqobatbardoshligini oshirishning mintaqaviy muammolari (Xorazm viloyati misolida)	542
Vaisov Dilshod Ibodullayevich	
"Sam Antep Gilam" mchjda marketingni boshqarishni takomillashtirish yo'llari	549
Usmonova D. I.	
O'zbekistonda energetika korxonalari faoliyatida korporativ boshqaruvining baholash usullarini tahlili	555
Abduraxmonova Zarina Muysinjonovna	
Factors for the Development of The Industrial Sector of the Economy	559
Zakhidov Nodir Umidjanovich	
Mintaqa tumanlararo xo'jalik yurituvchi subyektlar qo'shma biznesini konvergent modeli	563
Yusupov Fayzulla Yakubovich	
Aholini biznesga jalb qilishda tijorat banklarining roli	567
Yaxshimuratova Xasiyat Xudaybergenovna	
Mahalliy gastronomik turizmni rivojlantirishda nazariy asoslar	571
Sultonov B. A.	
Organizational Factors Influencing Leadership Styles and Procurement Outcomes	575
Saidakhmedov Islomjon Uligbekovich	
Проблемы привлечения иностранных инвестиций в инновационном развитии экономики Узбекистана	580
Хамракулова О. Д., Халмурзаев М., Аликулов С. А.	
Тенденции развития жилищного строительства	585
Алиева Зилола Маматвалиевна	
Учет и анализ производственных затрат на предприятиях	589
Аделя Азаматовна Нематова, Ибрагимов Мансур Мардонович	
Meva-sabzavotchilik klasterlarini rivojlantirishda xorij tajribasi	592
Botirov Erkinjon Xayitovich	
Zamonaviy xizmat ko'rsatish bozori: xalqaro tendensiyalar va uy-joy fondi muammolari sarhisobi	598
Sanakulova Barnogul Rizakulovna, Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
Роль рынка капитала в обеспечении макроэкономической стабильности Республики Узбекистан	605
Дадаханова Саида Махаммаджон кизи	
Iqtisodiyotning xususiy sektorida inson resurslarilarni moddiy rag'batlantirishni takomillashtirishda xorij tajribasi	608
Baxtiyoroza Umida Ulug'bek qizi	
Korxonalarining investitsiya faolligini ta'minlashda soliqlarning rag'batlantiruvchi rolini oshirish xususiyatlari	613
Ilyasova Barno Axmadovna	
Dunyo davlatlari iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilish tendensiyalari	618
Imomaliyeva Mohizoda, Rahmatullayev Lazizbek Nematullo o'g'li	
Особенности применения теории игр в задачах организационно-экономического механизма тепличного хозяйства	623
Дурманов Акмал Шаймарданович	

Sanoat korxonalarida iqtisodiy resurslar mohiyatini tavsiflovchi tushunchalar	628
Doniyorova Shaxnoza Doniyorovna	
Mikromoliyalash tashkilotlari faoliyatining operatsiyalar tahlili.....	633
Kamalov Shuxrat Kamalovich	
Temiryo'l transporti sanoat kompleksi korxonalarida ijtimoiy va mehnat munosabatlarini takomillashtirishning nazariy va uslubiy asoslari.....	637
Kadirova Sharofat Amonovna	
Qishloq xo'jalik korxonalarida xarajatlar hisobi va mahsulot tannarxini takomillashtirish masalalari	645
Yuldashev Sherali Xayitovich, Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
Анализ экологических факторов и их влияние на финансовую безопасность страны.....	650
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Superior directions, modern trends and prospects for the development of the financial market.....	655
Narziyeva Guzal Baxtiyorovna, Raximova Umida Rabbimovna	
Kichik biznesning eksport salohiyatini oshirishda jahon tajribasi	659
Kambarova Sh. M.	
Theory and practice of evaluation of capital assets in Uzbekistan.....	665
Usmonov Bunyod	
Xizmat ko'rsatish sohasini asosiy tarmoqlariga yo'naltirilgan global investitsiyalar holati va prognozini tahlili	668
Muxammadiyev Kamoliddin G'ulomiddinovich	
Методологические основы банковского кредитования и классификация факторов, влияющих на особенности получения кредитов	672
Каримова Азиза Махомадризовна	
Sanoat salohiyati va omillar unumdorligini iqtisodiy-statistik baholash usullari.....	676
Kasimov Azamat Abdulkarimovich	
Цифровизация банков: риски и стратегии управления финансовыми активами в цифровой эпохе.....	682
Кодиров Бобур	
Davlat-xususiy sherikligi asosida iqtisodiyot tarmoqlarining investitsion salohiyatini oshirishning o'rta muddatga mo'ljallangan istibollari (O'zbekiston temiryo'llari AJ misolida)	689
Qodirov Jasurbek Sharofitdinovich	
Banklarda mummoli kreditlar bilan ishlash: samarali strategiya va yondashuvlar	696
Mirsaliyev Erkin Ergashevich	
Agrosanoat ishlab chiqarishining raqobatbardoshligini oshirish va uning innovatsion rivojlanish bilan o'zaro bog'liqligi.....	700
Dusmatov Begmuhammad Olimjonovich, Muxtorova Oydin Sayfiddin qizi	
Hududlar iqtisodiyotini oshirishda investitsiyalarning roli	707
Akishova Shaxnoza Davlet qizi	
Xizmat ko'rsatuvchi korxonalarning iqtisodiy salohiyatini shakllantirish mexanizmlari	712
Erdonov Muhammadamin Erdon o'gli, Ibragimov Shoxrux Baxtiyorovich, Ataqulov Jahongir Valijon ug'li	
Sug'urtada anderrayting xizmatini (ARDL) modeli tahlili asosida takomillashtirish	717
Mirzoyev Sayfullo Fayzulloyevich	
Роли банков в повышении привлекательности инвестиционной среды в Узбекистане.....	727
Насиров Дилшод Фарходович	
Пути улучшения инвестиционного климата в Республике Узбекистан	731
Нозимов Элдор Анварович, Санатиллоев Ферузшох Бахтиёр угли	
Iqtisodiyot, atrof-muhit, jamiyat va madaniyat o'rtasidagi muvozanatga – obodonlashtirish xizmatlarining ta'siri.....	737
Norkulova Difuza Zoxidovna, Xayitov Jamshid Xolvoyevich	
Повышение эффективности депозитной политики в коммерческих банках.....	741
Нуриллаев Рахмат Ярашевич, Нуриллаев Шердил Жамолиддин угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda tovar-moddiy zaxiralar manbalari va ularni shakllantirish amaliyoti	747
Nurmanov Ulugbek Anorbayevich	
Yer rentasi mulkchilik munosabatlari rivojlanishning zaruriy sharti sifatida.....	752
Abdunazarov O.	
Формирование и развитие цифровой экономики (на примере российской федерации и Республики Узбекистан)	756
Ким П. В.	
Tijorat banklari korporativ boshqaruvida bank xizmatlari samaradorligini	760
Kudratov Sunnatulla Ropijanovich	
Tijorat banklari depozit siyosatining banklar resurs salohiyatini oshirishdagi roli	764
Jo'rayev Isroil Ibrohimovich	
Ways of Development of Electronic Commerce in Uzbekistan	770
Javliyev Nuriddin Bektimir o'g'li	
Hydro Energy as the Important Factor of the "Green Economy"	775
Isroilov Xusanboy Ibrohimjon o'g'li	

Navoiy viloyatida turizmni rivojlantirish	781
Isomiddinov Sherzod Sirojiddin o'g'li, Azamatova Nozima Jaxongirovna	
Mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligi (Qoraqalpog'iston Respublikasi misolida).....	784
Halimova Dilora Olimboyevna	
Davlat qimmatli qog'ozlari bo'yicha daromadlilik egri chizig'ini aniqlashning fiskal va monetar siyosatni muvofiqlashtirishdagi ahamiyati	787
Hakimov Hakimjon	
Intellectual mulkni boshqarish jarayonlari o'rganishning nazariy muammolari	793
Tirkashyev Farhod Mahmudovich	
Sug'urta kompaniyalari va tijorat banklari integratsiyalashuv jarayonini zarurligi va ahamiyati.....	796
Xudoyberdiyeva Sadoqat Abdumannonova	
Роль Среднеазиатских коллекций в развитии музеев России	801
Абдуллаева Нигора Санжаровна	
Hududlarda inklyuziv turizmni rivojlanish muammolari va istiqbollari.....	804
Qo'ziyoyev Boxodir Azzamboy o'g'li, Ibragimov Behruz Ravshan o'g'li	
Oliy ta'lim tizimida talabalar bilimni yuksaltirish jarayoni: muammolar va yechimlar	808
Hakimov Nazar Hakimovich, Vaxobova Marg'uba Abduxamidovna	
Yashil iqtisodiyot: mazmun mohiyati, nazariya va amaliyot	812
Yuldashev Mutallib Ibroximovich	
Samarqand viloyatida iste'mol tovarlar bozori tahlili	819
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
"HAVAS COMFORT MEDEL" MChJda marketing xizmatini tashkillashtirish va uning samaradorligini oshirish yo'llari	823
Musyeva Shoirazimovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini soliqlar vositasida rag'batlantirishning klassik nazariyalaridan foydalanish imkoniyatlari.....	831
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	
Yoshlarning ish bilan bandligini ta'minlashning asosiy yo'nalishlari.....	837
Mamaraximov Bekzod Erkinovich	
Chakana bank xizmatlarini rivojlantirish hududlar barqaror rivojlanishining omili sifatida	841
Niyozov Zuxur Davronovich	
Raqamli texnologiyalar asosida oziq-ovqat ta'minoti zanjirini rivojlantirish omillari	845
Yusupov Muxiddin Soatovich	
O'zbekistonda korporativ kreditlash amaliyotini rivojlantirish orqali investitsiya jalb qilish imkoniyatlari.....	855
Asatullayev Alisher	
Davlat budjeti jarayonini takomillashtirish masalalari	860
Ataxanov Bekpo'lat Abdullayevich	
Особенности применения теории игр в задачах организационно-экономического механизма тепличного хозяйства	866
Дурманов Акмал Шаймарданович	
Yuridik shaxslar mol-mulkini soliqqa tortishni rivojlantirish yo'llari	872
Gadayev Jaxongir Muhammadi o'g'li	
Some Principle Issues in the Effective use of Budget Funds in Universities	876
Khairiddinov Sh. B.	
Directions of Using Negotiations in Keeping Peace and Ensuring Stability in Society	879
Khoidarova Fariza Tukhtabaevna	
Elektrotexnika sanoati korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan samarali foydalanish.....	883
Mamayusupova Mashxura Sodiqovna	
Elektron tijoratning zamonaviy iqtisodiyotga ta'sirini o'rganish va uni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlarini aniqlash	887
Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	
Foreign Direct Investment and Electricity Consumption During Uzbekistan's Green Transition	896
Nurbek Khalimjonov	
Davlat-xususiy sheriklik loyihalarini qarz kapitali orqali moliyalashtirishni takomillashtirish.....	902
Oblomurov Narzullo Naimovich, Shavkatov Navruzbek Shavkatovich	
Mol-mulk solig'ining soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	910
Poyonov Bobur Bekmurod o'g'li	
Konfutsiychilik axloqiy negizlarida olamiy tartibot.....	916
Ruzmatova Gulnoz Miraxrarovna	
"Yashil iqtisodiyot"ni joriy etish istiqbollari	923
Saloxov Sirojiddin Sadridin o'g'li	
Investitsiyaning iqtisodiy mohiyati va O'zbekiston iqtisodiyotida tutgan o'rni.....	928
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
O'zbekiston qishloq hududlarida maishiy xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish.....	933
Sharifov Shuhrat Saidahmadovich	

Exploring Big Data Applications for Knowledge Management in Higher Education Administration.....	936
Shakhzod Saydullaev	
O'zbekiston sug'urta bozorida qayta sug'urta faoliyatini rivojlantirish istiqbollari.....	944
Sharobiddinov Akramjon Goyibbayevich	
Ekologik turizmning turlari va uni tashkil etishda tabiiy resurslarning ahamiyati.....	950
Soatov Yusuf Xo'jayor o'g'li	
Mamlakatga xorijiy investitsyalarni jalb etishda investitsion jozibadorlikni oshirish istiqbollari	954
To'laganova Ruhshona Farrux qizi	
Raqamli iqtisodiyotga o'tish sharoitida maktabgacha ta'lim xizmatlarini holati.....	959
Umurzakova Dilnoza Egamberdiyevna	
Issues of Improving Production Cooperation in the Industry Network of Our Country	964
Xomidov Mirodiljon Xasanboy o'g'li	
Foydaning soliq obyektiga sifatida shakllantirish zaruriyati.....	971
Yo'ldasheva Mohiraxon Ochestva	
O'zbekistonda energetika korxonalari faoliyatida korporativ boshqaruvining baholash usullarini tahlili.....	975
Abduraxmonova Zarina Muysinjonovna	
Soliq organlari va soliq to'lovchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi tizimi sharoitida soliq nazorati.....	980
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
"Ijtimoiy himoya yagona reyestri" axborot tizimining aholini ijtimoiy himoya qilishdagi o'rni.....	984
Aliyev Ma'ruf Komiljon o'g'li	
O'zbekistonda sug'urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlash yo'nalishlari.....	991
Baxriyev Dilshod Rizvonkulovich	
Анализ влияния цифровой экономики на эффективность налоговых органов	996
Бобомуротова Манзура Панжи кизи	
Tadbirkorlik muhitini yaxshilash orqali kambag'allikni qisqartirish va aholi daromadlarini oshirishning iqtisodiy-ijtimoiy ahamiyati.....	1000
Irmatova Lola	
Korxonalarda pul mablag'lari auditini takomillashtirish yo'llari.....	1005
Karamatova Noiba Xusniddinovna	
Hududlarda inklyuziv turizmni rivojlanish muammolari va istiqbollari.....	1010
Qo'ziyoyev Boxodir Azzamboy o'g'li, Ibragimov Behruz Ravshan o'g'li	
Yashil iqtisodiyotga o'tish ekologik barqarorlikning muhim omilidir	1014
Yuldashev Farhodbek Abdumutalibovich	
Strategik boshqaruv hisobini tashkil etish asoslari va tamoyillarini takomillashtirish.....	1017
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyevna	
Факторы развития культурного туризма в Узбекистане	1022
Пулатова Сурайё Юлдашевна	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida oilaviy korxonalarining xizmatlar ko'rsatish sohasidagi o'rni va funksiyalari	1026
Tog'ayeva Dilnoza Azamatovna	
Совершенствование методологии исследования демографических процессов	1031
Тула Нодирбек Баходир угли	
Инновационные технологии в сфере страхования.....	1037
Хайдарова Нигинахон Шухрат кизи	
Iqtisodiyotni innovatsion isloh qilish sharoitida yer hisobini yuritishning ahamiyati.....	1042
Hojiyev Qo'chqor Mamadiyorovich	
Qattiq maishiy chiqindilarni utilizatsiya qilish orqali qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan keng foydalanishni takomillashtirish.....	1047
Sherqulov Nodir Erkin o'g'li	
Мировой опыт использования денежных и натуральных трансфертов в социальном обеспечении	1052
Гулноза Тохировна Самиева	
Davlat xaridlarini amalga oshirish orqali raqobatni rivojlantirish yo'llari	1057
Majidov Nizomjon	
Raqamli iqtisodiyot davrida kontent marketingdan foydalanish va uning bosqichlari	1064
Tohirjonov Ahmadjon Tohirjon o'g'li, Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna	
Aksiyadorlik jamiyatlari kapitalini shakllantirish manbalari va usullarini takomillashtirish.....	1070
Norqulov Mirsaid Tulqin o'g'li	
Qishloq xo'jaligi sohasida investitsion jozibadorlikni oshirish zaruriyati	1075
Badalov Jamshid Jamolovich	
Foyda solig'i tushumi va uning O'zbekiston soliq-budjet tizimidagi ahamiyati.....	1080
Shirinov Sabir Erkinovich	
O'zbekistonda davlat korxonalari aksiyalarini moliya bozorlarida sotishni jadallashtirish yo'nalishlari	1084
Anvar Eshmatov	
Baliqchilik xo'jaliklarida xodimlar bilan hisob-kitoblar hisobining tashkiliy va uslubiy jihatlari	1088
Ametova Nasiba Danilovna	
Tijorat banklari tomonidan eksportyor korxonalarining kreditlash amaliyotini takomillashtirish	1092
Bayjanova Gozzal Sarsengaliyevna	

Digital Transformation of Tax Systems.....	1096
Boburjon Turanboyev Qodirjon o'g'li, Musabekov Sherali Nazarali o'g'li	
Yangi O'zbekistonda xotin-qizlarning ijtimoiy-iqtisodiy faolligini oshirish yo'nalishlari.....	1101
Raxmonova Aziza Tolibovna	
Transitioning to a Green Economy and Implementing Sustainable Technological Changes in Uzbekistan.....	1106
Umarov Elshod G'ulom o'g'li	
Texnik yo'nalishdagi oliy ta'lim muassasalari daromadlari tarkibi va ularning o'ziga xos jihatlari.....	1112
Yuldashov Elmurod Abduljalil o'g'li	
Совершенствование системы профессионального управления жилищно-коммунальным хозяйством Узбекистана	1116
Икромовна Ханифа Одиловна	
Sanoat korxonalarini kreditlash amaliyotining zamonaviy holati.....	1121
Kamalova Jamila	
O'zbekistonda davlat ishtirokidagi korxonalarning huquqiy maqomi va ularni isloh qilishning istiqbollari.....	1125
Qahhorov Azizjon Ahror o'g'li	
Nodavlat notijorat tashkilotlari mablag'lari va ulardan foydalanish to'g'risidagi bajarilishlarga oid hisobotni tuzish va taqdim etish tartibi	1131
Ne'matov Oybek Ismatullayevich	
Предприятие автомобильной промышленности как объект реализации концепции устойчивого развития	1136
Туйчиев Комилжон Лазизович	
Tijorat banklari aktivlari diversifikatsiyasining nazariy ahamiyati	1143
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
Tijorat banklarida yangi masofaviy bank xizmat turlarini rivojlantirish	1146
Umarov Abdulquddus Abdilxatovich	
Некоторые вопросы эконометрической оценки CES – функций и их практическое применение в экономических задачах	1151
Шадиева Гулнора Мардиевна, Усманов Фарзод Шохрухович	
Использование искусственного интеллекта в спортивной индустрии.....	1158
Усманова Дилфузахон Иброхимовна	
The Role and Significance of Internal Audit as an Effective System of Internal Control in Business Entities.....	1163
Po'latov Sherzodbek Oybek o'g'li, Farmonov Ilhomjon Iqboljon o'g'li	
Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirishda investitsiyalardan foydalanishni takomillashtirish (Andijon viloyati misolida)	1168
Xolmatov Sanjarbek Xojimamatovich	
O'zbekiston temir yo'l transport tizimi rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlari.....	1174
Qilichev Umid Ibadullayevich	
Hozirgi kunda O'zbekiston Respublikasi sharoitida raqamli banklar resurslarini oshirish choralari	1181
Xamraqulova Gulnozaxon Faxriddin qizi	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari kredit foiz stavkasini muvofiqlashtirish masalalari	1185
Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li	
O'zbekistonda Islom banklari faoliyatini tashkil etishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	1191
Vasiyev Alisher Samiyevich, Sayfullayev Sirojiddin Soli o'g'li	
Islom iqtisodiyotining mohiyati.....	1197
Sayfullayev Sirojiddin Soli o'g'li	
Budjet mablag'larini taqsimlanishi va maqsadli sarflanishida inson kapitalidan foydalanish va jamoatchilik nazoratining samaradorligi	1201
G'ofurov Bekzod Fayzulla o'g'li	
Maxsus iqtisodiy zonalar investitsiya muhiti jozibadorligini oshirishda tarif va notarif mexanizmlaridan foydalanish imkoniyatlari	1207
Ja'sur Mirzoqov Artiqboy o'g'li	
Перспективное развитие промышленной кооперации между странами	1212
Назарова Раъно Рустамовна, Жартай Жанибек Маратулы	
Soliqlar yig'iluvchanligini oshirishga ta'sir etuvchi omillar	1218
Berdiyeva Uguloy Abduraxmanovna	
Ta'lim sifatini ta'minlash oliy ta'lim xizmatlari bozorini rivojlantirishning asosiy omili.....	1222
Nematov Inatillo Ubaydullayevich	
Aholiga ko'rsatiladigan bank xizmatlarini takomillashtirish.....	1228
Umurzakova Adiba Ochilovna	
Tijorat banklari resurslari shakllanishining manbalari va yo'llari.....	1232
Raxmanov Iloxom Xurramovich	
Факторы развития культурного туризма в Узбекистане	1238
Пулатова Сурайё Юлдашевна	
Пути эффективного использования внутренних инвестиций в национальной экономике.....	1242
Рафиева Зарина Хусановна	

Development of the Country's Economy Through the Development of the Stock Market in Developing Countries	1246
Akhmedov Doniyorbek	
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotini rivojlanishi va uning asosiy yo'nalishlari	1250
Azizova Manzura Ibragimovna	
The theoretical importance of product cost reduction in industrial production.....	1254
Dilfuza Baxramovna Safarova	
Fond bozorlarining tashkil etilishi va rivojlanish tendensiyalari.....	1261
Shamsiyev O'ktam Sayfitdinovich	
Mamlakatda davlat tibbiyot muassasalarining tutgan o'rni va ularni rivojlantirish yo'nalishlari.....	1266
Sultonova Mushtariy Abdulabbosovna	
Obligatsiyalar bozorida banklarning ishtiroki va ahamiyati.....	1272
Xushvaqov Islombek Muxammadi o'g'li	
Milliy iqtisodiyotimizda investitsiya portfelini shakllantirishning nazariy asoslari	1277
Ibragimov Gafurjan Axmetovich	
Kompaniyalarning tashqi savdo faoliyatini moliyalashtirishning nazariy asoslari va xorij tajribasi.....	1282
Ibragimov Mansur Axmedovich	
Mahalliy byudjetlar xarajatlari ijrosining samaradorligini oshirish masalalari (Jizzax viloyati misolida).....	1286
Mamayusupov Omonulla Mamatqulovich	
Ключевые факторы успеха в мотивации и управлении проектными командами.....	1295
Мансурова Севара Мансуровна	
Mehmonxona biznesida CRM tizim xizmatlarini loyihalash	1298
Ishanxodjayeva Dilfuza Erkinovna	
Внедрение цифровой трансформации высших учебных заведений.....	1302
Кучаров Абдор Сабирижанович, Абдурахмонов Абдумалик Абдурашидович, Набиева Нилуфар Наби қизи	
Mamlakatimizda masofaviy bank xizmatlarini ko'rsatuvchi tizimning rivojlanish tendensiyasi	1310
Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi	
Tadbirkorlik subyektlarini moliyaviy qo'llab-quvvatlashning nazariy asoslari.....	1319
Davronov Saxobiddin Faxriddinovich	
O'zbekistonda suv zaxiralaridan foydalanishning retrospektiv tahlili	1324
Axmedov Sayfullo Normatovich	
Raqamli iqtisodiyot rivojlanishida to'lov tizimlarining o'rni	1334
Ismailov Xusanboy Mahammadqosim o'g'li, Rizayev Anvar Baxtiyorovich	
Fostering Entrepreneurship and Enhancing Women's Employment: The Uzbekistan Perspective	1338
Kholiyorova Shokhista	
Zamonaviy soliq tizimlarining amal qilish xususiyatlari	1341
Taniyev Ahmadjon Bahromovich	
Mamlakatimizda tijorat banklarini tashkil etishning huquqiy asoslari	1347
Masharipov Maxmud Bekturdiyevich	
Mamlakat iqtisodiyotining samarali rivojlanishida hayot sug'urtasining o'rni	1352
O. Jono'zoqov	
Sanoatda resurs tejamlorligini ta'minlash orqali barqaror rivojlanishga erishish	1358
Ergashev Sanjarbek Sobirjon o'g'li	

SANOATDA RESURS TEJAMKORLIGINI TA'MINLASH ORQALI BARQAROR RIVOJLANISHGA ERISHISH

Ergashev Sanjarbek Sobirjon o'g'li
TDIU tadqiqotchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada sanoatda resurs tejamliligini ta'minlash orqali barqaror rivojlanishga erishishning asosiy yo'nalishlari aniqlangan. Zamonaviy sanoat siyosatining asosiy tamoyillari tizimlashtirilgan. Eng yaxshi texnologiyalar (Best Available Technologies-BAT) hamda "yashil sanoat siyosati (green industrial policy)" orqali sanoatda resurs tejamliligini ta'minlash hamda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish mexanizmlari va vositalari taklif etilgan.

Kalit so'zlar: sanoat, texnologiyalar, innovatsiya, yashil iqtisodiyot, sanoat siyosati, barqaror rivojlanish, resurs, ekologiya.

Abstract: This article identifies the main directions of achieving sustainable development by ensuring resource efficiency in the industry. The main principles of modern industrial policy are systematized. Mechanisms and means of ensuring resource saving in industry and achieving the goals of sustainable development through the Best Available Technologies (BAT) and "green industrial policy" are proposed.

Key words: industry, technologies, innovation, green economy, industrial policy, sustainable development, resource, ecology.

Аннотация: В данной статье определены основные направления достижения устойчивого развития путем обеспечения ресурсоэффективности в отрасли. Систематизированы основные принципы современной промышленной политики. Предложены механизмы и средства обеспечения ресурсосбережения в промышленности и достижения целей устойчивого развития наилучшие доступные технологии (Best Available Technologies-BAT) и "зеленой промышленной политики".

Ключевые слова: промышленность, технологии, инновации, зеленая экономика, промышленная политика, устойчивое развитие, ресурс, экология.

Sanoat siyosati iqtisodiy kategoriya sifatida milliy iqtisodiyotni rivojlantirishning strategik maqsadlariga erishishga qaratilgan chora-tadbirlar va vositalar tizimidir. Jahon mamlakatlarining iqtisodiy tizimlarida o'ziga xos yondashuvlar asosida sanoat siyosatini ishlab chiqadilar va uni amalga oshirish ustuvor maqsadlar sifatida qaraladi. Mustaqillik yillarida O'zbekiston sanoat salohiyatini oshirishga qaratilgan islohatlar asosiy maqsadi raqobatbardoshlikni ta'minlashga qaratilgan bo'lsa, bugunga kelib barqaror rivojlanishga erishish, resurs imkoniyatlaridan samarali foydalanish hamda yashil iqtisodiyotni shakllantirishga qaratilmoqda.

Sanoatning barqaror rivojlanishini hisobga olgan holda, korxonalarni moliyaviy qo'llab quvvatlash va ishlab chiqarish, xo'jalik faoliyatining barqarorligini ta'minlash, resurs imkoniyatlarini kengaytirish va texnologik bazani mustahkamlash, investitsiyalarni ko'proq jalb qilish, shu jumladan ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va texnologik, tashkiliy va boshqaruv innovatsiyalarini keng joriy etishga qaratilgan yo'nalishlar Yangi O'zbekiston sanoat sohalarida amalga oshirilayotgan barqaror rivojlanish maqsadlari sifatida qaralmoqda.

Xorijiy mamlakatlarda sanoatning barqaror rivojlanishi resurslardan (masalan, moddiy va nomoddiy, minerallar, energiya, suv) oqilona foydalanishni ta'minlaydigan va salbiy ta'sirni minimallashtirishga qaratilgan innovatsion texnologiyalar va boshqaruv tizimlarini ishlab chiqish va joriy etish orqali "Sanoat 4.0." konsepsiyasi asosida amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, zamonaviy iqtisodiy taraqqiyot tabiiy resurslardan samarali foydalanish va atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirish uchun mahalliy ishlab chiqarish ko'lamini kengaytirish va modernizatsiya qilishni taqozo etadi. Sanoatni texnologik modernizatsiya qilish, ekologik talablarga javob beradigan usulda tashkil etish orqali texnologik jarayonlarning sifati – ularning iqtisodiy, resurs va ekologik samaradorligini oshirish sanoat siyosatining muhim yo'nalishlaridir.

Sanoat siyosatining asosiy maqsadi – yuqori texnologiyali, raqobatbardosh sanoatni shakllantirishdan iborat bo'lib, bunda davlatning qo'llab quvvatlovchi siyosati va strategiyalari yuqori ahamiyatga ega.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentyabrdagi PF-158-son "O'zbekiston–2030" strategiyasi to'g'risida"gi farmonida quyidagilar sanoatni barqaror rivojlantirishning ustuvor maqsadlari belgilangan, jumladan:

47-maqsad: "Mahalliy xomashyo bazasidan samarali foydalanish va ilg'or texnologiyalarga asoslangan sanoatni rivojlantirish"

48-maqsad: "Sanoatning "drayver" sohasini rivojlantirish va hududlarning sanoat salohiyatini to'liq ishga solish"dir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 12-oktyabrdagi PF-169-son "sanoat va uning bazaviy tarmoqlarini jadal rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi farmoni bilan sanoatni rivojlantirish bo'yicha asosiy vazifalari etib quyidagilar belgilangan:

- yagona sanoat siyosatini amalga oshirish hamda sanoat tarmoqlarini rivojlantirish borasida zamonaviy mexanizmlarni joriy etish;
- hududlarning tabiiy xom ashyo, mehnat resurslarini va "nisbiy ustunliklarini" inobatga olgan holda sanoatni rivojlantirishga turtki beradigan yo'nalishlarni belgilash va ularning amalga oshirilishini muvofiqlashtirish;
- sanoatning bazaviy tarmoqlari, jumladan neft-gaz, energetika, kimyo, tog'-kon, mashinasozlik sanoatini rivojlantirish, raqobatbardoshligini oshirish, diversifikatsiya qilish hamda ularni isloh qilish strategiyalari va dasturlarini ishlab chiqish;
- resurslarning tarmoqlararo va hududlar bo'yicha mutanosib ravishda taqsimlanishini hamda infratuzilmaning o'zaro muvozanatlashgan rivojlanishini ta'minlash;
- tegishli vazirliklar bilan birgalikda energiya resurslari, qimmatbaho va rangli metallar, boshqa strategik resurslarni ishlab chiqarish, ularning iste'mol balansini shakllantirish va monitoring qilish hamda ishlab chiqarish kuchlarini optimal joylashtirish;
- sanoat tarmoqlarida mehnat unumdorligini, energiya va boshqa ishlab chiqarish resurslari tejamkorligini oshirish, mahsulot tannarxini pasaytirish hamda operatsion samaradorlikni oshirishda zamonaviy mexanizm va yondashuvlarning qo'llanilishi bo'yicha chora-tadbirlarni muvofiqlashtirish;
- muhim sanoat mahsulotlari bo'yicha bozor kon'yunkturasini o'rganish asosida tegishli mahsulotlar bilan ichki bozor talabini qondirish va narxlar keskin o'zgarishining oldini olish hamda sanoat korxonalarining mavjud ishlab chiqarish quvvatlaridan samarali foydalanish bo'yicha taklif va choralar ishlab chiqish.

Yuqoridagilardan kelib chiqqanda, O'zbekistonda sanoat siyosatini resurs va ekologik samaradorligini oshirishga qaratilgan yo'nalishlar bo'yicha tadqiqotlar olib borish orqali barqaror rivojlanishga erishishga qaratilgan ilmiy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishga ahamiyat qaratilishi lozim.

O'zbekistonda sanoatni barqaror rivojlantirishning milliy maqsadlariga izchil erishish uchun o'rta va uzoq muddatli barqaror o'sishini, shu jumladan texnologik rivojlanishni jadallashtirish va iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik manfaatlarni muvozanatini ta'minlash nuqtayi nazaridan barqarorlik tamoyillariga o'tishga zamin yaratilishi lozim. Buning uchun sanoat siyosatida resurslardan foydalanish samaradorligini oshirishga qaratilgan aniq strategik vositalar zarurdir.

Resurs samaradorligi deganda – resurs imkoniyatlaridan oqilona foydalanish va xarajatlarni kamaytirishni hisobga olgan holda rejalashtirilgan natijalarga erishish qobiliyati tushuniladi. Agar mamlakatlarda boy tabiiy va mineral xomashyo manbalariga ega bo'lsada, sanoatda resurs samaradorligini ta'minlanmasa, kelajakda, resurslarga qaramlikni oshib boradi, natijada mamlakatning importga qaramligini keltirib chiqaradi¹.

Aksariyat mamlakatlarda sanoatda resurs tejamkorligiga erishning zamonaviy modellari sifatida aylanma iqtisodiyot konsepsiyasi doirasida sanoat siyosati amalga oshirilmoqda². Aylanma iqtisodiyot – bu ishlab chiqarish va iste'mol modeli bo'lib, u resurslardan foydalanish, chiqindilar va uglerod chiqindilarini minimallashtirishga qaratilgan zamonaviy iqtisodiyot nazariyasi sifatida qaraladi. Bu mavjud resurslar va mahsulotlarni imkon qadar uzoq vaqt davomida foydalanish, qayta tiklash va qayta ishlashni o'z ichiga oladi³. Sanoatda resurs samaradorligining asosiy prinsiplari aylanma iqtisodiyot nazariyasining (Circular Economy) muhim elementi hisoblanib, u quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

- ishlab chiqarish va iste'molning yuqori darajadagi resurs (shu jumladan energiya) samaradorligini ta'minlash;
- resurslarni tejash, yo'qotishlarni kamaytirish, ikkilamchi resurslarni (ko'pincha chiqindilar deb ataladi) iqtisodiy muomalaga jalb qilish;

1 Vorfolomeiev A. et al. Model for assessing and implementing resource-efficient strategy of industry //CEUR Workshop Proceedings. – 2020. – T. 2713. – C. 277-294.

2 Скобелев Д. О. Политика повышения ресурсной эффективности для обеспечения устойчивого развития российской промышленности : дис. – диссертация на соискание ученой степени доктора экономических наук. Апатиты, 2021.

3 <https://www.weforum.org/agenda/2022/06/what-is-the-circular-economy/>

- qayta tiklanadigan manbalarni rivojlantirishga e'tibor qaratish;
- ekologik xavflarni kamaytirish.

Aylanma iqtisodiyotga o'tish jahonda 2030-yilga kelib 4,5 trillion dollarlik qiymatni ochishi mumkin⁴. Bu barqarorlik yo'lidagi muhim qadam bo'lib, xomashyo chiqindilaridan maqsadli foydalanish va resurs iste'molini imkon qadar minimallashtirish, yangi bozor istiqbollarini ochish, iste'mol barqarorligini oshirish va resurslarni samarali taqsimlashga yordam beradigan nazariyadir⁵.

Umuman olganda zamonaviy sanoat iqtisodiyoti nazariyalarida sanoat siyosatining beshta asosiy tamoyili mavjud bo'lib, ularni umumlashtirgan holda quyidagilarga ajratish mumkin:

I tamoyil: Barqaror rivojlanishni rag'batlantirishga e'tibor qaratish. Barqaror rivojlanishning uchta komponentini hisobga olgan holda amalga oshiriladi: iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy. Asosiy manfaatdor tomonlar: biznes, hukumat, fan, jamiyat va boshqalar pozitsiyalarining muvozanatini ta'minlash uchun samarali asos yaratilishi.

II tamoyil. Aylanma iqtisodiyotni yaratish. Umumiy tushunchada yopiq siklli iqtisodiyot resurs salohiyatini yangilashga asoslangan iqtisodiyotdir. Aylanma iqtisodiyot nafaqat birlamchi resurslardan, balki ko'pincha ishlab chiqarish chiqindilari sifatida qaraladigan ikkilamchi resurslardan ham foydalanishni o'z ichiga oladi. Yangi sanoat siyosati sharoitida ikkilamchi resurslarga talabni yaratish va rag'batlantirish imkoniyatlari alohida ahamiyat kasb etadi.

III tamoyil. Sanoatning ishlab chiqarish va texnologik rivojlanishi (texnologik murakkablik darajasini oshirish). Bu tamoyil texnologik rivojlanish sur'atlarini jadallashtirish, ishlab chiqarishning moslashuvchanligini ta'minlash, asosiy e'tiborni yuqori qo'shimcha qiymatli mahsulotlar ishlab chiqarishga qaratish, ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari natijalarini joriy etish, asosiy texnologik jarayonlarni raqamlashtirish bilan bog'liq faoliyatlarni o'z ichiga oladi.

IV tamoyil. Moliyaviy rag'batlantirish va moliyaviy bo'lmagan motivatsiya vositalaridan muvozanatli foydalanish. Xorijiy mamlakatlar tajribasi shuni isbotlaydiki, sanoatni rag'batlantirish vositalarini ishlab chiqmasdan turib aylanma iqtisodiyotni barpo etish mumkin emas. To'g'ridan to'g'ri moliyalashtirish barqaror rivojlanishning ustuvor maqsadlariga erishish nuqtayi nazaridan sanoat korxonalarini rivojlanishiga ijobiy ta'sirga ega emas deb hisoblanadi. Shuning uchun zamonaviy sanoat siyosatida moliyaviy bo'lmagan, bilvosita motivatsiya vositalaridan foydalanishga ko'proq ahamiyat qaratishni nazarda. Bunday vositalar sanoatni rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Aylanma iqtisodiyot tamoyillariga rioya qilish sanoat korxonalarining yuqori raqobatbardoshligini belgilaydigan yangi shart-sharoitlarni shakllantirish orqali ta'minlanadi.

V tamoyil. Axborotning ochiqqligi va foydalanish imkoniyatini kengaytirish. Sanoatning resurs, ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligi to'g'risidagi ma'lumotlardan ochiq foydalanishni ta'minlash barqaror rivojlanishning zaruriy shartidir. Bunda, sanoat siyosatining asosiy tamoyillari, maqsadlari, yo'nalishlari va chora-tadbirlarini ishlab chiqishda axborotning ochiqqligi va shaffofligiga erish nazarda tutiladi. Shuningdek, sanoat atrof-muhitga oid ma'lumotlari va talablarga muvofiqqligini asoslovchi ma'lumotlar ochiq bo'lishi talab etiladi. So'ngi vaqtlarda sanoat siyosatini amalga oshirish va sanoatda amalga oshiriladigan loyihalarning investitsion jozibadorligi nafaqat iqtisodiy ko'rsatkichlar, balki ijtimoiy va ekologik samaralarga ko'ra baholash amaliyotlari ko'plab mamlakatlarda hisobga olinmoqda⁶.

Resurs samaradorligi va sanoat tarmoqlarining tarixiy rivojlanishi doirasida tabiiy kapitaldan foydalanish texnologik rivojlanishni yangi bosqichga o'tishning eng muhim fundamental asosi sifatida qaralishi lozim.

Hozirgi vaqtda iqtisodiyot va sanoatni rivojlantirishning yangi modellari faol ishlab chiqilmoqda, ular doirasida texnologik taraqqiyot tabiiy resurslarni tejash imkoniyatlarini kengaytirishning asosiy vositadir.

Sanoatning iqtisodiy rivojlanishi tabiiy resurslarning xususiyatlariga ta'sir etuvchi muhim omillardan biri ekanligini hisobga olib, asosiy e'tiborni iqtisodiyotning yangi yo'nalishlarini shakllantirishga qaratish zarur. Bunda hal etilishi lozim bo'lgan asosiy vazifa qayta tiklanadigan resurslaridan foydalaniladigan sanoat ishlab chiqarishining o'sishini barqarorlashtirish, shu bilan birga ilmiy-texnika taraqqiyotini rag'batlantirishdir.

Bugungi kunda iqtisodiy samaradorlikning asosiy parametrlarini saqlab qolgan holda ishlab chiqarishning energiya va resurs zichligini kamaytirish, qayta tiklanadigan energiya manbalariga o'tish va mahsulotlarning uglerod intensivligini hamda ifloslantiruvchi moddalar va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish uchun sanoat texnologiyalari faol rivojlanmoqda.

Umuman olganda sanoatni resurs tejamkorlikka asoslangan barqaror rivojlantirish yo'nalishlarini 2 ta determinantlar asosida amalga oshirish lozim.

4 McMahon K., Uchendu C., Fitzpatrick C. Characterizing IT asset disposition flows for the circular economy: A case study on export for reuse from Ireland //Journal of Industrial Ecology. – 2023.

5 Geissdoerfer, M., Pieroni, M.P., Pigosso, D.C. and Soufani, K. (2020). "Circular business models: A review" (PDF). Journal of Cleaner Production. 277: 123741. doi:10.1016/j.jclepro.2020.123741. S2CID 225282542

6 Ren S. et al. Can mandatory environmental information disclosure achieve a win-win for a firm's environmental and economic performance? //Journal of cleaner production. – 2020. – T. 250. – C. 119530.

Birinchi yo'nalish, mavjud bo'lgan eng yaxshi texnologiyalar (Best Available Technologies (BAT) yondashuvi asosida sanoat siyosatini amalga oshirish. Bu ishlab chiqarishning yuqori resurs samaradorligini, salbiy ta'sirlarning oldini olishni yoki kamaytirishni (nazorat qilishni) va umuman atrof-muhitni muhofaza qilishning ishonchli darajasini ta'minlaydigan ilg'or texnologiyalardir. Bugungi kunda BAT konvetsiyasi dunyoning ko'plab mamlakatlarida sanoat siyosatining muhim va samarali vositasi hisoblanadi.

Ikkinchi yo'nalish, "yashil sanoat siyosati (green industrial policy)"ga o'tishdir. Yashil sanoat siyosatiga o'tish barqaror rivojlanish tamoyillarini hisobga olish eng maqsadga muvofiq siyosatdir.

Yashil sanoat siyosati xalqaro miqyosda qabul qilingan BAT tamoyillari va aylanma iqtisodiyot yondashuvlari asosida iqtisodiyotning resurs talab qiluvchi tarmoqlarini modernizatsiya qilishga qaratilgan umumiy sanoat siyosatining gorizontali tarkibiy qismi sifatida qaraladi.

Yashil sanoat siyosati mamlakatning amaldagi sanoat siyosatidan tubdan farq qiluvchi yo'nalishdir. Uni amalga oshirishdan asosiy maqsad davlat iqtisodiyotini xomashyo iqtisodiyotidan (resurslar eksportiga asoslangan iqtisodiyotdan) innovatsion rivojlanish iqtisodiyotiga tizimli va samarali o'tishni ta'minlaydigan yuqori texnologiyali va raqobatbardosh sanoatni yaratishdan iboratdir. Sanoatni modernizatsiya qilish, yuqori texnologiyalarni rivojlantirish, muvozanatli va barqaror rivojlanishni ta'minlash yashil sanoat siyosatining asosiy yo'nalishlaridir.

Biroq sanoatni rivojlanishining yanada barqaror vektoriga samarali o'tishga ko'plab omillarning ta'siri kuzatiladi. Qoida tariqasida, asosiylari texnologik, institutsional, qonunchilik, iqtisodiy va tashkiliy omillar bo'lib, ularning xususiyatlari 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval: Sanoatda resurslardan tejamkor iqtisodiyotni rivojlantirishga to'sqinlik qiluvchi omillar

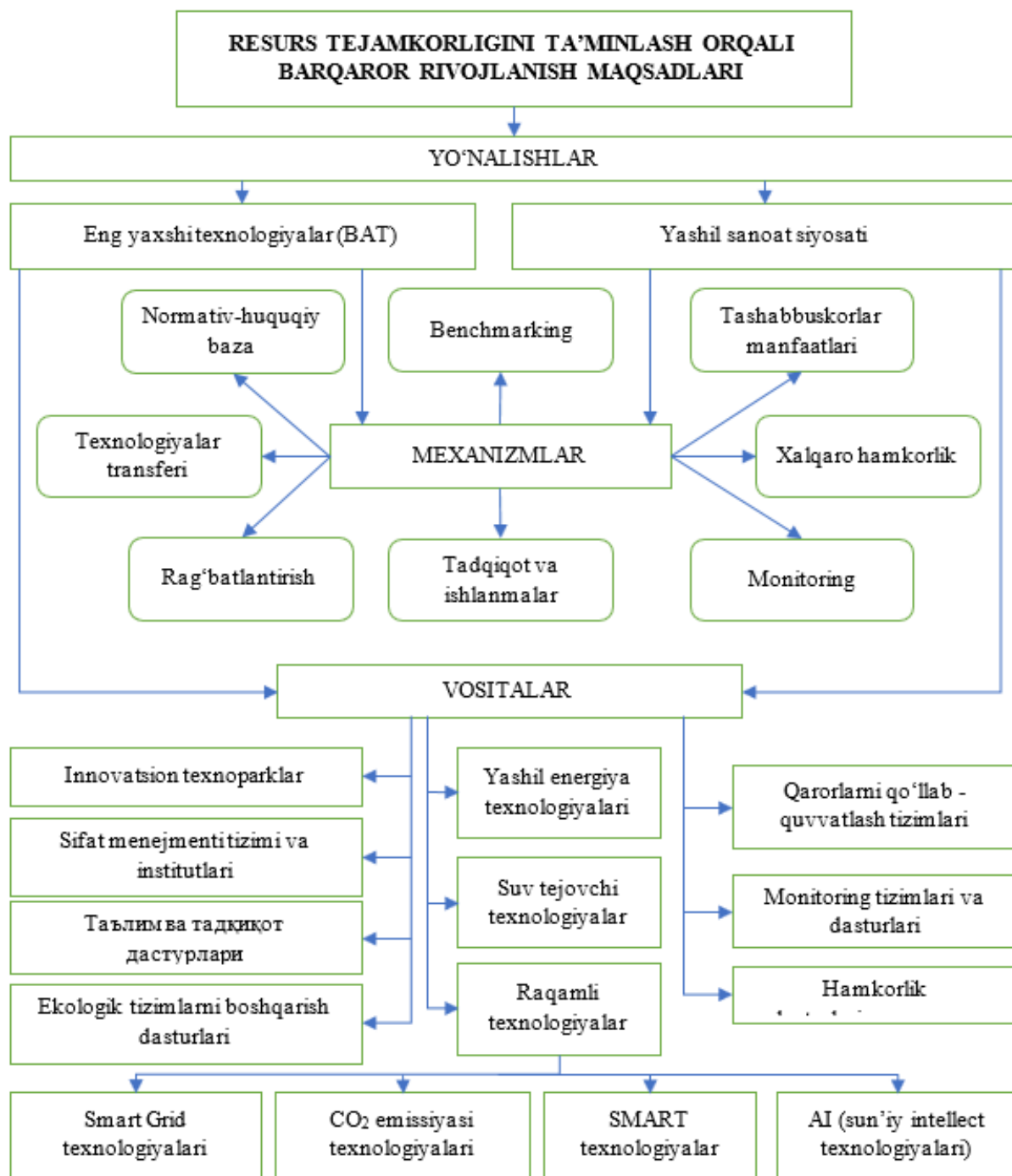
Omillar	Xususiyati
Qonunchilik	Amaldagi me'yoriy-huquqiy tartibga solishning nomukammalligi, "yashil iqtisodiyot"ga o'tish masalalarining qonunchilik darajasida ishlab chiqilmagani, aniq maqsadlar belgilab berilmasligi
Institutsional omil	Barqaror rivojlanish tamoyillariga mos keladigan iqtisodiyotga o'tish alohida institutlar darajasida o'zgarishlarni, iqtisodiyotning ishlash shartlarini, rag'batlantirish tizimlarini, tuzilmasini o'zgartirishni talab qilishi.
Iqtisodiy omil	Resurs samaradorligini oshirish va yangi sanoat loyihalarini amalga oshirishning noaniqligi, investitsion jozibadorlikning past darajasi, resurslarni tejovchi texnologiyalarni ishlab chiqish va joriy etish bo'yicha sanoatning imkoniyatlari mavjud emasligi.
Tashkiliy omillar	Turli tarmoqlarning barqaror rivojlanishiga o'tishning nomutanosibligi, amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning tizimsizligi va innovatsion texnologiyalarni joriy etishda to'siqlarning paydo bo'lishi

Iqtisodiy faoliyatning ekologik va ijtimoiy jihatlarini hisobga olmaydigan iqtisodiy rivojlanish resurs talab qiladigan yo'ldan boradi va bir qator tahdidlar yuzaga chiqarishi mumkin. Mamlakatda resurs salohiyatidan noratsional foydalanishning asosiy oqibatlari quyidagilarda o'z aksini topadi:

- yuqori texnologiyali va bilim talab qiladigan tarmoqlarning importga qaramlilikini oshiradi;
- qo'shimcha energiya va xom ashyoga bo'lgan ehtiyoj doimo ortib boradi va ta'minotdagi uzilishlar kuza-tilaveradi;
- mahalliy mahsulotlarni import qilinadigan tovar va xizmatlar bilan almashtirish tezlashib boradi;
- ilm talab qiluvchi tarmoqlarni rivojlanishdan ortda qolaveradi va moddiy resurslar ko'p talab qiluvchi tarmoqlarni rivojlantirishga yuqori ustuvorlik qaratiladi;
- ekologik xavflar sezilarli darajada oshadi, ekotizimlarning beqarorligi yuzaga keladi, jumladan: suv tani-islighi, xavoda sanoat chiqindilari va zararli gazlarning ko'payib borishi, inson salomatligi va umr ko'rish darajasining qisqarishi va h.k.;
- mineral-xom ashyo bazasini takror ishlab chiqarish sur'atlarining kamayishi;
- yuqori sifatli rudalarga ega konlarni ochish ehtimoli pastligi, resurs bazasining kamayishi va h.k.

Yashil sanoat siyosati katta resurslarni, shu jumladan moliyaviy resurslarni va biznes egalarini rag'batlan-tirishni talab qiladigan mas'uliyatli sanoat ishlab chiqarishiga asoslangan bo'lishi kerak. Budget va budgetdan tashqari manbalar hisobidan yangi texnologiya loyihalarini amalga oshirish yoki mavjud ishlab chiqarishni mod-ernizatsiya qilish uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va bilvosita moliyaviy ko'maklar bo'lishi lozim. Shuningdek, biznes mas'uliyati haqidagi ma'lumotlarning ochiqligi alohida ahamiyat qaratilishi lozim.

Yuqoridagi fikrlarni umumlashtirgan holda mamlakatda eng yaxshi texnologiyalar konsepsiyasini joriy etish va "yashil sanoat siyosatini" amalga oshirish yo'nalishlari, mexanizmlari va vositalari 1-rasmda keltirilgan.

1-rasm: Sanoatda resurs tejamkorligini ta'minlash orqali barqaror rivojlanish yo'nalishlari, vositalari va mexanizmlari⁷

Sanoatda resurs tejamkorligini ta'minlash orqali barqaror rivojlanish siyosati milliy maqsadlarga mos bo'lishi, hududiy va tarmoqlarni rivojlanish rejalari, sanoat korxonalarining strategik yo'nalishlariga mutanosib amalga oshirilishi lozim.

Taklif etilayotgan institutsional tarkibiy qismlar to'plami ishlab chiqarishni texnologik modernizatsiya qilish, resurslardan oqilona foydalanish va atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirish sohasidagi strategik milliy maqsadlarga erishishga qaratilgan yondashuvlardir.

Sanoatda resurs tejamkorligini ta'minlash orqali barqaror rivojlanishga erishishning institutsional infratuzilmaning asosiy elementi va muhim tartibga solish vositasi ilmiy-tadqiqot institutlari bo'lishi talab etiladi. Ilmiy tadqiqot institutlar eng yaxshi mavjud texnologiyalarga sanoatga tizimli joriy etishni ta'minlashi, sanoat tar-

moqlarining resurslari samaradorligini oshirish bo'yicha maqsadli ko'rsatkichlarni aniqlash, tashkiliy-iqtisodiy mexanizmni, axborot-metodik va uslubiy tizimni shakllantirishda tashabbuskorlikni olishi lozim.

Xulosa qilganda, zamonaviy sanoat siyosatini makro darajada shakllantirishga nazariy yondashuvlar barqaror rivojlanishga, resurslar samaradorligini oshirishga, aylanma iqtisodiyotni barpo etishga, ishlab chiqarish zanjirlarining texnologik murakkabligining hisobga olgan holda, moliyaviy rag'batlantirish vositalaridan foydalanadigan tamoyillarga asoslanadi. Sanoatni resurs tejamkorligiga erishishga qaratilgan harakatlarni rag'batlantirish uchun moliyaviy bo'lmagan vositalar, shuningdek, raqamli transformatsiya asosiy ustun hisoblanadi.

Tabiiy resurslarni saqlash sanoatni iqtisodiy va texnologik rivojlantirishning zamonaviy maqsadlari va tendensiyalari doirasida amalga oshiriladi. Shu bilan birga, sanoat ishlab chiqarishining moddiy va energiya sarfini kamaytirishni ta'minlash muhim ahamiyatga ega, bu xom ashyo eksportidan tayyor mahsulot eksportiga o'tish orqali qo'shilgan qiymat yaratishga yordam beruvchi vosita sifatida qaralishi lozim. Sanoat siyosati doirasida ilmiy-texnik rivojlanish, modernizatsiya qilish, yangi texnologiyalarni, shu jumladan axborot texnologiyalarini qo'llash, texnologik innovatsiyalarni joriy etish orqali cheklangan resurslardan maqsadsiz foydalanishni kamaytirishga erishiladi.

Mavjud bo'lgan eng yaxshi texnologiyalarga o'tish va aylanma iqtisodiyotni shakllantirishga qaratilgan sanoat siyosati doirasida resurs samaradorligiga erishish birlamchi vosita sifatida qaralishi lozim. Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishga qaratilgan sanoat siyosati to'rt dastakdan iborat bo'lishi lozim, ular: ilmiy-texnikaviy, texnik-iqtisodiy, ijtimoiy-iqtisodiy, ijtimoiy-huquqiy tartibga solish. Mazkur dastaklarni tartibga solish asosida barqaror iqtisodiy rivojlanish maqsadlariga erishiladi.

Sanoat siyosatining "gorizontal" tarkibiy qismi sifatida yashil sanoat siyosati muhim yo'nalish hisoblanadi. yashil sanoat siyosatini amalga oshirish orqali resurs tejamkorligiga erishiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Vorfolomeiev A. et al. Model for assessing and implementing resource-efficient strategy of industry //CEUR Workshop Proceedings. – 2020. – T. 2713. – C. 277-294.
2. Скобелев Д. О. Политика повышения ресурсной эффективности для обеспечения устойчивого развития российской промышленности: дис. – диссертация на соискание ученой степени доктора экономических наук. Апатиты, 2021.
3. <https://www.weforum.org/agenda/2022/06/what-is-the-circular-economy/>
4. McMahon K., Uchendu C., Fitzpatrick C. Characterizing IT asset disposition flows for the circular economy: A case study on export for reuse from Ireland //Journal of Industrial Ecology. – 2023.
5. Geissdoerfer, M., Pieroni, M.P., Pigosso, D.C. and Soufani, K. (2020). "Circular business models: A review" (PDF). Journal of Cleaner Production. 277: 123741. doi:10.1016/j.jclepro.2020.123741. S2CID 225282542
6. Ren S. et al. Can mandatory environmental information disclosure achieve a win-win for a firm's environmental and economic performance? //Journal of cleaner production. – 2020. – T. 250. – C. 119530.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 11-12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining

2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.